

ÅRSRAPPORT FOR 2005**Tilskudd til kommunale tiltak for innvandrere, Kap 521, post 62-
del 3****Lønnet kvalifisering etter modell av introduksjonsordningen**

Kommune/bydel: Bærum kommune, Akershus fylke
Prosjektets navn: Til uavhengighet gjennom skreddersøm ”ny sjanse”
Kontaktperson og prosjektansvarlig: Maria Elia Otero, 67503900, 67504184 elia.otero@baerum.kommune.no Tjenesteleder: Grete Kristiansen, Sandvika sosialtjeneste, 67503900, grete.kristiansen@baerum.kommune.no
Kort beskrivelse av prosjektet for webpublisering (max 70 ord): Prosjektet ønsker å bruke integreringsmodell fra introduksjonsprogram for nyakomnet flyktninger, for personer med minoritetsbakgrunn som har mottatt økonomisk hjelp av sosialkontoret over tid. Målet er å komme i alminnelig jobb, helst bli helt økonomisk uavhengig. Metode er tett oppfølging, bruk av individuell plan, for å styrke språknivå, helse, arbeidserfaring andre relaterte tiltak. Det utarbeides en heldagskvalifiseringsplan, og deltakere får utbetalt et fast beløp ”kvalifiseringsstønad”, i stedet for sosialhjelp.

1. Beskriv kort:

a. Prosjektets målsetting

Det er ønskelig at de som deltar i prosjektet blir uavhengig av sosialhjelp, ved å bidra med tiltak som kan føre til alminnelig lønnet arbeid.

b. Målgruppe

Personer med annen etnisk bakgrunn enn norsk, som har vært avhengig av sosialhjelp i minst to år. Alder mellom 18-55. Det prioriteres kvinner og familier.

c. Antall deltakere

Prosjektet startet i juli/august. Vi fikk til sammen ca. 50 aktuelle kandidater. Mange av disse ble innkalt til samtaler alene, noen kom til informasjon i grupper. 15 personer signerte kvalifiseringsavtale i 2005. Av disse er 12 fortsatt er med i 2006. Vi har ca. 40 som skal kartlegges som mulige deltakere i løpet av 2006.

Av de som har vært med hittil har vi tre familier hvor begge ektefeller har vært i prosjektet. I tillegg har vi fire familier til. Der jobbes med hele familie, for å se om den andre ektefelle kan bli aktiv i prosjektet etter hvert.

d. Gjennomføring av tidsplan for prosjektet.

Planen var å ha mellom 8-12 deltakere i 2005. Vi hadde 16 aktuelle og fikk til 15 deltakere. En ble aldri med, da han fant tiltak selv. En trakk seg da han søkte rehabiliteringstrygd og en fikk plass på videregående skole. En ble skrevet ut, da han ikke fulgte avtaler og det ble anbefalt rehabiliteringstiltak p.g.a svært utagerende atferd. Resterende 12 er fortsatt med i prosjektet (se punkt 3 for status).

e. Organisering og samarbeid mellom involverte partner i prosjektet

Vi har hatt prosjektgruppemøter internt på sosialkontoret hver 14. dag. Jeg har vært med to ganger til samarbeidsmøter med a-etat. Lite aktuell med direkte samarbeid foreløpig. De som har vært i praksis har hatt kvalifiseringsstønning, for å kartlegge om de er klar for arbeid og med dette, vanlig ansettelse eller videre hjelp av a-etat. To av disse blir nå koblet videre til a-etat og en venter på svar ang. alminnelig lønnet arbeid.

Ingen av de som deltok i 2005 kom i alminnelig lønnet arbeid. En begynte med tiltak i regi av a-etat, men sluttet med dette like før jul.

2. Redegjør for hva som er gjort og hvordan.

Det er blitt holdt tre gruppesamlinger med deltakere fra august til desember, pluss mange individuelle samtaler, både før og etter at personene signerte kvalifiseringsavtale. Vi ønsket å ha noen gruppemøter der deltakere kunne bli bedre kjent og dele erfaringer med hverandre.

Det er blitt holdt prosjektgruppemøter hver 14. dag og tre styringsgruppemøter i løpet av perioden.

Vi har lagt stor vekt på å bli kjent med deltakere ved å ha hyppige samtaler, hjemme- og praksisbesøk og som sagt noen gruppe samlinger.

Vi har hatt 1,5 stillinger direkte koblet til prosjektarbeid. I tillegg har vi hatt prosjektgruppe som har bestått av en representant fra tiltaksgruppe på hver av de tre områder i Bærum, oppfølgingsleder og tiltaks leder i Sandvika i tillegg. Vi har hatt gode og jevnlig møter, men i evaluering i des. kom det fram at de ønsker større deltakelse og mer dynamikk i gruppen enn det har vært hittil.

Styringsgruppe består av de tre tjenesteledere, men det har vært en del sykefravær derfor kun tre styringsgruppemøter i hele periode. Prosjektgruppe har to gruppeledere som hadde myndighet til å ta en del avgjørelser under veis. Derfor har det ikke vært nødvendig med flere styringsgruppemøter.

Referansegrupper har fungert på en uformell plan. Vi har hatt direkte kontakt med en av referanseinstanser, Mølla kompetanse, ved å ha fire deltakere på kurs og hjelp fra dem. Vi har etablert kontakta med Møllas konkurrenter "Podium" (har en deltaker der nå). Vi har vært med noen av de faste med a-etat og de har kjennskap til de personer som er med i prosjektet. Vi har også hatt en del kontakt med Flyktninge- og innvandrerekontoret (FINN) i.f.t dokumentasjon og introduksjonslov- og program. Ønsker tettere samarbeid med dem i 2006.

Vi har sent informasjonsbrev til kommunens overlege (se vedlegg) med ønske om å gjøre prosjektet kjent for alle legekontorer. Vi har invitert oss til legemøter for å gi informasjon selv. Har allerede vært med på et møte med legene for øst regionen i Bærum kommune.

Vi har etablert kontakt og inviterte Bærums næringsråd til fagseminar 08.11.05. Vi ønsker å presentere prosjektet og starte en dialog med dem, med tanke på å skaffe flere egnet praksis for deltakere i 2006.

Vi har hatt et møte med frivillighetssentralen, med tanke på å overføre "flyktninge-guide" tilbud for deltakere i prosjektet. Dette skal vi fortsette å prøve å få formell til i 2006.

Vi har også deltatt på de nettverksmøter som er blitt arrangert for alle som har prosjekt "ny sjanse" og er aktive deltakere på nettverksmøtene for prosjektene i Oslo.

3. Redegjør for resultater av prosjektarbeidet:

Det er mange relevante erfaringer som kan nevnes. En viktig erfaring var hvordan en saksbehandler valgte å bruke vilkår for å få en bruker med i prosjektet. Derfor ble det noe vanskelig å få til samarbeid til å begynne med. Senere ble det kjent for oss at han allerede hadde en form for sysselsetning. På denne måten ble han økonomisk selvhjulpel og derfor, aldri med i prosjektet. Et annet eksempel ved samtale med potensiell deltaker, ble det oppdaget at hun var registrert som aktiv arbeidstaker og hadde faktisk hatt flere små jobber uten å hun opplyst det til saksbehandler på sosialkontoret. Hun fikk redusert sosialhjelp og venter på plass i prosjektet. Vi ser at tett oppfølging og bruk av vilkår og krav, kan føre til å sortere hvem som har reelt behov for støtte fra sosialtjenester.

Vi har hatt mange erfaringer relaterte til helse. En av deltakere var ganske skeptisk helt fra begynnelsen og virker noe sint og aggressiv i.f.t. å bli med i prosjektet. Via samtaler med han og hans lege, ble det oppdaget at han hadde mange ubearbejdet psykiske problemer. Han ble skrevet ut av prosjektet og søkte rehabiliteringstrygd, for å konsentrere seg med helse.

En annen deltaker, som også hadde en del utagerende atferd fra begynnelsen, innrømte etter tett oppfølging og flere samtaler, behov og ønske om å få hjelp til å få bedre

impulskontroll. Vi hjalp han å søke profesjonell hjelp. Dessverre fikk han svar fire måneder senere, med beskjed at han ikke kunne prioriteres. Resultatet ble at han mistet plass i prosjektet, da han ikke klarte å fungere på kvalifiseringstiltak. Hans kone var også deltaker i prosjektet, men fikk plass på videregående skole og dermed ble økonomisk uavhengig. Han har dagpenger og derfor kvalifiserer ikke til supplerende sosialhjelp. Han vurderer å søke tiltak evt. rehabiliteringstrygd ved hjelp av hans lege.

Det er også klart for oss at mange i målgruppen har flere faktorer som kan gjøre det vanskelig å komme ut av avhengighet. Dette er en av grunnene for at vi mener vi trenger god tid (ca. tre år). Noen av grunnene er nevnt allerede: helse, uformell arbeid, men også rett og slett det jeg kaller ”psykisk” avhengighet. Flere blir resignert og vant til tilværelse på sosialkontoret, på godt og vondt. Noen gruer seg å miste kontakten og få dårligere økonomi ved å komme i jobb. Flere av deltakere i prosjektet fikk bedre økonomi med kvalifiseringsstønad. Men de kunne ikke se det da de ikke var vant å ha oversikt over eget økonomi, bl.a. betale regningene selv. For noen kan det virke demotiverende å finne ut at de må faktisk tjene veldig mye for å kunne klare å få like mye sosialhjelp. Vi har brukt mye tid å prøve å motivere, vise hvordan det at mannen jobber 100 % og kanskje kona deltid, faktisk kan bidra til at de på sikt kan bli uavhengig. Vi har prøvd å vise til fordelene og rettigheter ved å være i arbeid, som pensjonspoeng, rett til ferie med lønn, permisjoner osv. generell større frihet til å velge selv.

Vi har også erfart at det er viktig å bli kjent med hele familien. Deres behov, ønsker og resurser. Viktig å klare å se helheten. Vi hadde et par familier med flere barn, hvor hjemmeværende mor trengte avlastning, da hun hadde flere barn hjemme uten barnehage/annen type tilsyn. Familien fikk hjelp til å søke barnehage og noe bistand til å skaffe selv dagmamma, som midlertidig avlastning i påventet svar. Målet var å ta mors behov på alvor og hjelpe far å konsentrere seg i jobbsøking. Vi har for eksempel fått en mor i prosjektet fra januar, da familien fikk tildelt barnehageplass. Veldig positivt at begge foreldre er nå aktive i prosjektet og at deres barn kan begynne å lære norsk, være et trygt sted mens foreldrene er i kvalifiseringstiltak.

Det som også ble interessant for oss er at de to dagmammaer som foreldrene kontaktet var tidligere brukere av kvalifiseringssprogram på FINNs kontoret i Bærum. Derfor var de godt kjent med regelverket, snakket bra norsk og kunne fungere som gode rollemodeller for familiene som brukte dem. En av dagmammaene var student på deltid, også.

Vi har ikke fått noen av deltakere i jobb ennå. Vi har flere som skal kobles til a-etat og det blir mindre oppfølging fra vårt side, med tanke på å få nye personer i prosjektet.

Det er vanskelig å finne heldagskvalifisering som kan bygge opp gradviss deltakere både fysisk, psykisk og praktisk (arbeidserfaring). Alle deltakere har hatt relevante tiltak, men flere har vært uten heldagskvalifisering over tid.

Til slut nevnes at det oppleves som positivt at flere saksbehandlere har tatt kontakt med prosjektleder for veiledning og støtte i.f.t. vanskelige saker. På denne måten har vi gitt bra service til brukere og har blitt bedre kjent med hverandre. Vi ønsker å utvide slikt arbeid, ved å utvide prosjektet til et "team" som både fordypet erfaringer og kompetanse i forhold til introduksjonsprogram, men kan dele disse med andre. Vi ønsker å være en instans som kan brukes både til oppfølging av deltakere i prosjektet, men også kunne gi noe kort bistand til andre som skulle trenge det. Gjerne for flere tjenester i kommunen.

Status av deltakere i desember 2005/jan. 2006:

Av de 16 som skulle være med:

- 1 hadde eget tiltak og fikk jobb. Begynte aldri i prosjektet.
- 1 søkte rehabiliteringstrygd, ut av prosjektet i løpet av oktober.
- 1 fikk ikke behandling, hadde dagpenger og venter på behandling, ferdig i november.
- 1 fikk plass på videregående skole, ut av prosjektet i september.

De som fortsatt er i prosjektet:

- 1 var på tiltak i regi av a-etat (miljøverkstedet på Mølla), slutte før Jul og er nå på NYK kurs – kantine, i regi av voksenopplæring.
- 1 var på NYK kurs- salg og service og er fortsatt der (fram til juni 2006).
- 3 fant praksis selv og er der fortsatt. To av dem blir nå koblet videre til a-etat. En venter avklaring i.f.t. alminnelig lønnet arbeid.
- 4 var med på kurs på Mølla kompetansesenter. Av disse to er på etableringskurs på Mølla, 1 er på NYK kurs- transport ved voksenopplæring og en hadde uformell praksis på kultur avd. Bærum kommune og venter på ny praksis.
- 1 leste til taxi prøve, mangler en prøve. Er nå koblet til a-etat ved PODIUM.
- 1 har en kombinasjon 1 dags undervisningen. på videregående skole, fire dager praksis, med tanke på å få en jobb så hun kan fullføre studiene.
- 1 fikk krav om å komme tilbake til heldags norsk undervisningen av a-etat og var der hele høsten. Han deltar nå i NYK kurs transport-.

NYK- norsk med yrkesrettet fag. Også prosjekt med midler fra UDI i regi av voksenopplæring i B.K. Dette fører ikke til midler fra a-etat pr i dag, men voksenopplæring jobber for å få disse kursene godkjent som AMO kurs i 2006.

4. Beskriv kort hva prosjektet særlig har lyktes med og de største utfordringene:

Dette har vi lyktes med.

- Gjøre prosjekt kjent både internt og eksternt i kommune, gjennom samtaler, brev, seminarer og bruk av media (se vedlagt kopi av artikkelen fra fagseminar 08.11.05)
- Vi fikk erfaringer fra 15 deltakere i prosjektet
- Vi fikk til et engasjert prosjekt- og styringsgruppe som bidro med gode erfaringer og faglig innputt.
- Alle deltakere fikk noe utbytt av å være med i prosjektet (viser til internt evaluering)
- Vi har satt i gang samarbeid med a-etat.

- Vi var ansvarlig for halv dags seminar og rapportering av prosjektet i kommune 08.11.05 hvor ca. 50 personer var tilstede. Av disse var 6 personer deltakere i prosjektet. Ordfører, rådmannen og kommunal direktor for vår sektor, var også til stede.
- Prosjektet er blitt kjent for både ansatte og brukere av sosialtjenester. Ansatte bruker prosjektet som rådgivende instans, både i.f.m kartlegging for eventuelle nye deltakere i prosjektet, men også som støtte i forhold til andre relevante saker omkring målgruppe. Flere brukere av tjenester er blitt kjent med prosjektet og har meldt ønske om å være med selv (har en venteliste på ca. 40 personer).
- Har et nettverks samarbeid med tilsvarende prosjekter i Oslo.

Videre utfordringer:

- Videre samarbeid med a-etat for å sikre kontinuitet i tiltak, finne adekvate tiltak som passer målgruppe. For eks. få godkjent NYK kursene som AMO kurs hos a-etat.
- Finne gode tiltak som kan bidra til gode individuelle planer. Bl.a. kjøp av plasser som kan bidra til strukturert "pre" kvalifisering og gode individuelle plan, som bruk av "Askeladen" i kommune, som kan inkludere helse og andre gode tiltak for heldagskvalifisering.
- Samarbeid med legene for å avklare helse. Det er ønsket å kartlegge grad av arbeidsførhet og tiltak, før vi kan stille krav om arbeid.
- Arbeid med hele familie, gjelder helse, men også praktisk bistand, bl.a. søknader til barnehage/dagmamma, osv. slik at hjemmевærende kan gradvis begynne å kvalifisere seg for deltakelse i prosjektet selv, og prosjekt deltaker i familien kan konsentrere seg i jobbsøking.
- Bli en faglig "team" omkring minoritetsspråklig internt og eksternt på sosialkontoret ved å utvide prosjektgruppe til "prosjektteamet" (er i gang i.f.t. ansettelse av 1,5 stillinger).
- Fortsette å utvide eksisterende kontakter med leger og næringslivet for å få til adekvate tiltak for deltakere. De fleste trenger noe tid til helse relaterte tiltak, og noe tid som "hospitering" på arbeidslivet, før a-etat kobles med større krav til deltakere og arbeidsgivere.
- Lage kriterier i.f.t. prioritering av nye deltakere når vi har så mange som ønsker å bli med.
- Videre kontakt med frivillighetssentralen for de som trenger det for bedre trivsel og integrasjon i samfunnet (tilsvarende flyktning guide).
- Det er ønskelig å få til tetter og bedre samarbeid med FINN, bl.a. veiledning for å sikre informasjon og for å øke kompetanse i teamet.

5. Hvordan sikrer kommunen at erfaringer fra prosjektperioden/prosjektet videreføres i arbeidet med kvalifisering av langtidsledige innvandrere i kommunene?

Veldig mye av dette blir gjort gjennom det som er nevnt for forrige punkt. Spesiell ønske om å ha et "prosjektteam" hvor vi har flere som jobber aktiv i.f.t.

introduksjonsmodell og har aktive deltakere i prosjektet. På denne måten vil metode bli del av driften allerede i 2006 og det blir mulig å ha flere deltakere i prosjektet.

Det blir lagt spesielt vekt i tverrfaglig samarbeid, bruk av individuelle plan og arbeid med hele familien i 2006.

6. Utarbeidet materiell, metoder og rutiner skal vedlegges rapporten

Det er opprettet et område på data som heter "prosjektarbeid", slik at alle interesserte har adgang til alle rapporter, søknader, forskrifter, referater osv. som er relaterte til prosjektet.

Deltakere i prosjektet som kan data, har sagt at de kan hjelpe til å få til en side på internett om prosjektet. Dette blir vurdert gjort i 2006.

Vi bruker dokumenter hentet av FINN og som er noe justert i.f.t. reglene for "ny sjanse".

Som metode bruker vi kartlegging, tett oppfølging og tverrfaglig samarbeid. Vi legger vekt på brukermedvirkning og oppmunter til at deltakere finner praksis/tiltak selv.

Vedlagt følger disse dokumenter:

- Kvalifiseringsavtale
- Regler for fravær
- Individuell handlingsplan
- Avtale om hospitering/prøvetid
- Timelistene/frammøteskjemaer
- Brev om informasjon om prosjektet til kommunens overlege
- Kopi av artikkel fra Bæring om fagseminar 08.11.05

Kartlegging gjøres automatisk for hver enkelt deltaker på data. Individuell plan skrives på en av de første tverrfagligteam møter. Det er holdt jevnlig møter med deltaker, men ikke nødvendigvis ny plan på hver møte, kun når det er store endringer.

Oppsummering:

Selv om vi satt i gang veldig sent i 2005, er vi godt i gang og har fått aktive deltakere. Vi har utarbeidet gode rutiner for samarbeid og oppfølging av deltakere, men ønsker å fornye og forbedre disse.

Vi har hatt noen erfaringer i.f.t hvordan vi ønsker å organisere oss internt i kommune, for å få til best mulig resultater og bedre overføringer av kunnskaper på tvers av gruppene.

Vi har fått prosjekt midler til å dekke to hel stillinger, og kommune skal bidra med en halv stilling til. På denne måten kan vi nesten fordobbelte ressursene i 2006 og med dette få flere deltakere og medarbeidere i teamet.

Selv om ingen er kommet i arbeid ennå, har vi gode grunner til å tro at flere av deltakere vil klare å nå sine mål i løpet av 2006. Kommunen har stilt krav til resultater i forhold til prosjektarbeid og vi skal drøfte internt hvilket resultat nivå vi ønsker å ha. Vi vil ha store, men realistiske ambisjoner. Veldig mye er opp til deltakere selv og til gode arbeidsgivere som er villig til å gi dem den sjansen de trenger for å få det til.

Sandvika, 31.01.06

Maria Elia Otero
prosjektansvarlig

Inger Merethe Rønningen
prosjektmedarbeider

vedlegg: 7 dokumenter

kopi: Einar Kindberg, kommunal sjef

Cai Nasset, Flyktninge- og innvandrerekontoret